

MEDEDELINGEN VAN HET WAGNERGENOOTSCHAP NEDERLAND

Nr. 53 | 26 september 2018

Maandag 8 oktober (19:30) – Menno Dekker: ‘In de aanloop naar Wagner. Deel 2: Mendelssohn en Schumann’

(Locatie: De Nieuwe KHL, Oostelijke Handelskade 44A, Amsterdam)

Menno Dekker, musicoloog en docent aan het Conservatorium van Amsterdam, zal in een muzikale introductie de onmiskenbare invloed van deze twee componisten op de muzikale ontwikkeling van Wagner tonen en de verbanden tussen hen leggen.

Dinsdag 30 oktober (19:30) – Openbare masterclass Wagnerzang onder leiding van Annett Andriesen

(Locatie: De Nieuwe KHL, Oostelijke Handelskade 44A, Amsterdam)

De gelauwerde opera- en Wagnerzangeres Annett Andriesen, die begin september afscheid heeft genomen als directeur van het IVC, zal een aantal jonge Wagnerzangers verder begeleiden op hun weg in dit bijzondere muziektheater-repertoire. Een bijzondere gelegenheid om eens zien en te horen wat er komt kijken bij de stemontwikkeling voor het Wagner repertoire.

Zaterdag 17 november (10:00 – 17:00) – Symposium ‘Thomas Manns ambivalentie ten aanzien van Richard Wagner’

(Locatie: Goethe-Institut, Herengracht 470, Amsterdam)

Een veelomvattend programma in samenwerking met het Goethe Institut rond Thomas Mann en zijn relatie met het werk en de persoon Richard Wagner. Lezingen zullen worden verzorgd door o.a. Michiel Hagdorn, Sabine Lichtenstein en Dirk Heiße. Het programma wordt afgesloten met een film fragment uit Visconti's ‘Der Tod in Venedig’.

Zondag 25 november – Busreis naar Götterdämmerung, Düsseldorf (Deutsche Oper am Rhein)

Na het bezoek aan de eerste drie delen van de Ring des Nibelungen, organiseert het Wagnergenootschap op 25 november een busreis naar het monumentale slotdeel van deze Ring; de Götterdämmerung. **Boekt en betaalt u vóór 30 september, dan maakt u nog gebruik van de speciale voorintekenprijs van €120,-.**

De voorstelling begint om 17:00 uur en eindigt om 22:30. Dit betekent dat de bus ca. 11:30 uit Amsterdam vertrekt (ca. 12:00 Utrecht en 13:00 Arnhem). Terugkomsttijden: Arnhem ca. 0:45 – Utrecht 1:30 – Amsterdam ca. 2:00 uur)

Mezzo sopraan Claire Barnett-Jones wint tweede IVC Wagnerprijs

Runner-up Helena Koonings wint Wagner stipendium

door Leo Cornelissen

Van 7 tot en met 15 september vond het 52^e International Vocal Competition (IVC) in Den Bosch plaats. Voor de tweede keer kon de Wagnerprijs van Nederland worden uitgereikt aan een zangeres die met werk van Richard Wagner in de finale was gekomen. Na Eunkyong Lim in 2017 was die eer nu weggelegd voor de Engelse mezzo sopraan Claire Barnett-Jones.

De veelbelovende Nederlandse sopraan Helena Koonings won als runner-up een stipendium voor de Bayreuther Festspiele.

Aanvankelijk hadden zich voor het IVC van dit jaar weer zo'n 400 kandidaten uit 44 landen aangemeld. Na de voorselecties in Luxemburg, Lodz, Amsterdam, Ningbo (China) en Den Bosch waren er 62 toegelaten om aan de Eerste Ronde van het concours deel te nemen, waarvan er uiteindelijk 57 daadwerkelijk aantraden. Daarvan gingen er 21 door naar de Halve Finale. In de Eerste Ronde en Halve Finale werden de zangers begeleid aan de vleugel. Uiteindelijk bereikten 9 zangers de Grand Finale met de philharmonie zuidnederland o.l.v. dirigent Hartmut Haenchen. De harde systematiek betekent dat telkenmale slechts ca. 1/3 doorgelaten wordt tot een volgende ronde. Je zal op de bewuste concoursdag maar net niet je dag hebben. Dat levert dan wel teleurstelling op, maar zangers doen aldus ook uiterst nuttige ervaring op voor hun verdere beroepspraktijk. 'Meedoen is nog belangrijker dan winnen', wordt wel gezegd. Bovendien heeft de praktijk bewezen dat heel wat zangers die uiteindelijk niet de Finale haalden, toch een glanzende carrière wisten te realiseren. Maar winnen helpt natuurlijk wel degelijk.

De hoofdjury van het IVC bestond traditiegetrouw uit een aantal eminente coryfeeën zoals de (oud-)zangers Dame Kiri Te Kanawa, Dunja Vejzovic, Robert Holl, Andrew Watts en diverse internationale castingspecialisten. De vijfkoppige Wagner-jury bestond uit drie leden van de IVC-Jury door ons daartoe aangezocht, t.w. de Kroatische mezzosopraan Dunja Vejzovic en de bas-bariton/componist Robert Holl, beiden grote Wagnerzangers en de directeur van Opera Europa Nicholas Payne. De Wagnerstichting werd vertegenwoordigd door onze leden de sopraan Wiebke Goetjes (voor de Eerste Ronde) en onze nieuwe talentscout voor de stipendiatenselectie Peter van der Leeuw (voor de Halve Finale) en schrijver dezes als voorzitter.

Behalve de reglementen en vereisten waaraan de zangers moeten voldoen, waren dit jaar voor het eerst ook de reglementen voor de Hoofdjury en de Wagnerjury op de IVC-website gepubliceerd.

De Eerste Ronde vond plaats op het weekend van 8 en 9 september. Maar liefst 168 aria's of operafragmenten trokken aan onze oren voorbij. Dat is veel, dat is vermoeiend, maar zo'n Eerste Ronde heeft wel de grote charme van de enorme gevarieerdheid aan zangers en gekozen stukken. De zangers zijn gehouden 2 of 3 werken te kiezen met een totale lengte van ca. een kwartier, uit minimaal 2 verschillende tijdvakken/stijlperiodes en in minimaal 2 verschillende talen. Over het gehele concours moet werk vertolkt worden uit 3 verschillende stijlperiodes (tot 1810, 1810-1919, 1920-heden) en in 3 verschillende talen.

Voor de Halve Finale golden vergelijkbare vereisten en moest iedere kandidaat het speciaal voor dit concours gecomponeerde lied 'Oh, che tranquillo mar' van Sylvia Maessen uitvoeren. Het was buitengewoon interessant te zien en te horen hoe iedere kandidaat datzelfde werk, persoonlijk verwerkte, kleurde en presenteerde.

T.a.v. het niet-Wagnergedeelte was ik natuurlijk gewoon een bezoeker net als alle anderen. Naast de coryfeeën die hoog eindigden maakten m.n. twee zangers op de zaterdagavond van de Eerste Ronde buitengewone indruk op me: de Poolse bas-bariton Janusz Zak zette perfect satanisch en spetterend Mèphistophélès' serenade uit de Faust van Gounoud neer, maar haalde helaas de Halve Finale niet en de Russische tenor Yury Rostotsky, gaf een zodanige interpretatief ijzersterke vertolking van Lensky's aria 'Kuda, kuda, kuda vi udalilis' dat bij menige bezoeker de tranen in de ogen sprongen. Spectaculair. Mooier, gevoeliger heb ik deze aria nimmer gehoord. Wat vreselijk jammer dat deze sympathieke zanger, met een prachtige frasering en een wonderschoon legato, hier te vroeg piekte en op de Halve Finale te nerveus was en zijn dag niet had. Ook een bezoeker kan het moeilijk hebben.

Nieuw en heel bijzonder was dat 's middags op de eerste dag er een **afzonderlijke Wagner-ronde** plaats vond, die ook door veel bezoekers werd bijgewoond. Het aantal zangers dat zich gemeld had voor de Wagnerprijs was beperkter dan wij verwacht hadden (2 Chinezen, 1 Engelse, 1 Amerikaanse, 1 Nederlandse, een Amerikaan/Estlander had helaas vlak voor het concours afgezegd). Het IVC hanteert maximum leeftijdsgrenzen van 31 jaar voor zangeressen en 33 jaar voor zangers. Dergelijke jeugdige zangers met een al duidelijk te onderkennen stem voor Wagnerzang zijn spaarzaam. Desalniettemin was het een fraaie extra ronde waarin in een krappe drie kwartier, Waltraute, Elisabeth, Elsa, Stolzing en Sachs hun opwachting maakten. Vervolgens verwees de Wagnerjury twee kandidaten door naar de Halve Finale: mezzosopraan Claire Barnett-Jones, die ook door de Hoofdjury was doorgelaten, vertolkte daar een deel van Fricka's monoloog uit de 2^e acte Walküre en sopraan Helena Koonings, die niet was doorgelaten door de Hoofdjury, bracht Evchens ontboezeming "O Sachs! Mein Freund!".

Claire Barnett-Jones ging door naar de Finale en zong daar Waltrautes monoloog "Höre mit Sinn" uit de Götterdämmerung. Een mooie Wagneriaanse vertolking, fantastisch ondersteund door Wagnerdirigent Hartmut Haenchen die aan het orkest prachtige Wagnerklanken wist te ontlokken (koperblazers!!). Het was duidelijk dat van de Wagnerzangers de Engelse mezzosopraan Claire Barnett-Jones de meest gekwalificeerde was. Waar Eunkyong Lim over een lagere mezzoklank beschikt, ligt die bij Claire duidelijk hoger. Ze heeft eveneens een fraaie volle, al wat gevorderde krachtige klank, die uitstekend geschikt lijkt voor Wagnerzang. Ook uit het andere door haar gepresenteerde bleek dat ze een communicatieve theaterpersoonlijkheid is, die met flair het publiek een reactie weet te ontlokken. Ik vond het een voorrecht om nu ook haar de Wagnerprijs van Nederland te mogen uitreiken. Zij heeft tot op heden nog maar weinig Wagner gezongen en daarom valt de educatieve Wagnerprijs hier uitstekend op zijn plek en zou die van nieuwe richtinggevende invloed kunnen zijn.

Een grote verrassing was dat er dit jaar bij de Wagnerkandidaten ook een Nederlandse sopraan was. Dat komt immers –tot op heden– niet veel voor. De Nederlandse zangeres **Helena Koonings** heeft, naar veler inzicht, een stem die het in zich heeft om door te groeien naar het Wagnerrepertoire. Zij vertolkte haar bijdragen op fraaie, zuivere wijze en met gevoelige, mooi ingeleefde interpretaties. Een zangeres die zich in het meer dramatische en Wagnervak mogelijk verder zou kunnen ontplooiën.

In overleg tussen onze nieuwe talentscout Peter van der Leeuw en het bestuur is daarom besloten om als extra Wagnerprijs voor dit IVC haar

voor 2019 een stipendium voor Bayreuth aan te bieden. Dat zal ongetwijfeld ook voor haar een belevenis van grote waarde zijn die haar verdere artistieke ontwikkeling kan ondersteunen.

Het hele concours was opnieuw een enthousiast, enerverend en emotioneel evenement. Het artistiek niveau van de deelnemers lag dit jaar bepaald hoog. Zeker de Halve Finale en de Grand Finale leverden vele momenten van grote vocale schoonheid op. Opvallend trof me ook dat al deze jonge zangers zich in de Finale uitstekend staande wisten te houden tegenover het orkest: dat zegt zowel iets over hun kwaliteiten als over de fijnzinnige en inlevende wijze waarop maestro Hartmut Haenchen het orkest leidde.

Bijzonder was dat dit jaar de gevierde mezzosopraan **Annett Andriesen**, wiens leven welhaast verknoopt is met het IVC, eerst als bezoeker, daarna als deelnemer en finaliste, en de laatste 12 jaar als directeur, afscheid nam en de leiding nu overdroeg aan haar opvolger Ivan van Kalmthout. Annett heeft het IVC de laatste jaren nog verder opgestuwd in de internationale vocale wereld en werd daarvoor veelvuldig en uitbundig bejubeld. Als blijk van onze waardering hebben wij haar gevraagd om 30 oktober bij het Wagnergenootschap een masterclass te geven aan een viertal jonge Wagnerzangers.

Het IVC heeft grootse plannen voor een meer permanente aanwezigheid zowel in het Nederlandse concertleven, als op internet. Alle bijdragen van de Halve Finale en de Grand Finale zijn in streaming video opgenomen en kunt u via www.IVC.nu en internet alsnog meebeleven: <https://www.youtube.com/user/VocalCompetition/videos>
Hoe fraai deze opnames ook zijn, ze zijn toch niet te vergelijken met de sfeer, spanning en beleving als je er zelf live bij bent. Degenen die dit niet hebben meegemaakt, hebben een prachtige levenservaring gemist. Een aantal dagen volledig ondergedompeld te worden in zo'n zangwereld van super getalenteerde jonge mensen, die zich geheel overgeven aan de kunst, wat is er mooiers denkbaar! En wat een voorrecht om daar vanuit onze Wagnerwereld herkenbaar aan te kunnen bijdragen!
Het volgende opera-concours van het IVC, waar wij dan voor de 3e keer de Wagnerprijs ter beschikking zullen stellen, is van 25 september t/m 3 oktober 2020.

Eunkyong Lim in het nieuws

Er lijkt zich bij de Zuid-Koreaanse mezzosopraan Eunkyong Lim, de eerste winnares van de op het IVC in 2017 behaalde Wagnerprijs, inderdaad een versnelling in haar zangcarrière te ontwikkelen.

Na haar succesvolle optreden op ons stipendiatenconcert, dit voorjaar, was zij door de concoursleiding van het IVC uitgenodigd om eind augustus de persbijeenkomst voor het concours van dit jaar muzikaal te omlijsten. Getuige de lovende reacties in de pers, maakten haar Waltraute- en Dalila-vertolkingen grote indruk.

Komende maand oktober zal zij debuten aan de Nationale Opera van Korea in Seoel, als moeder Gertrud in Humperdincks Hänsel und Gretel. Inmiddels is zij eveneens door de beroemde Duitse regisseur Achim Freyer uitgenodigd om als Flosshilde mee te werken aan een Ring in 2020 in Zuid Korea o.l.v. Ralf Weikert. Ze zal daar dan optreden temidden van een cast van overwegend Bayreuthzangers, met o.m. Michelle Breedt en Sergej Leiferkus (die verleden jaar deel uitmaakte van de Wagnerjury die haar de prijs verleende).

Eind dit jaar zal zij haar studie en coaching in Dresden, bekostigd uit de Wagnerprijs, bij Wagnerspecialist Jobst Schneiderat en mezzosopraan Christa Mayer afronden.